

Několik poznámek k roli lektora v současnosti

Miloslav Rotport
Kostelec nad Černými lesy
24. října 2012

Struktura příspěvku

1. Některé rozdíly v práci lektora a učitele odborných předmětů
2. Čím je ovlivněno působení lektorů v současné době?
3. Několik poznámek k přípravě lektorů
4. Stírání rozdílů v přípravě lektorů a učitelů odborných předmětů
5. Závěr

1. Některé rozdíly v práci lektora a učitele odborných předmětů

Příčiny rozdílů:

- Rozdílný věk posluchačů
- Rozdíly ve zkušenostech
- Rozdíly v motivaci k učení

Vliv věku

- Klesá rychlost vnímání
- Učení není ve vyšším věku jedinou povinností
- Obtížnější zapamatování
- Změna ve vnímání významu času a hospodaření s ním

Vliv zkušeností

Kladný:

- Větší možnost vzájemného spojení poznatků
- Chápání praktického významu získaných poznatků
- Celkově širší rozhled
- Větší samostatnost a vnitřní aktivita

Vliv zkušeností

Záporný:

- Odlišné názory získané z praxe negativně působí na přijímání nových poznatků
- Konfrontace situace ve výuce s komplikovaností reality ⇒ odmítání řešení
- Snaha o získání praktických návodů ⇒ utilitarismus a odmítání teorie

Vliv motivace

- Potřeba sebeuplatnění vede k vyšší motivaci
- Konkrétní představa o využití získaných poznatků
- Obava ze zklamání vzhledem k okolí

Motivace závisí na větší či menší míře dobrovolnosti účasti na vzdělávání

2. Čím je ovlivněno působení lektorů v současné době?

Obecné faktory:

- Větší míra kritičnosti posluchačů v celoživotním vzdělávání
- Lektor pracuje s hotovou individualitou
- Úroveň předchozích znalostí posluchačů z daného oboru

2. Čím je ovlivněno působení lektorů v současné době?

- Dospělý posluchač pozná, zda je si lektor jistý v přednášené problematice \Rightarrow nutnost dokonalé přípravy na přednášku
- Snaha posluchačů dosáhnout výsledky v co nejkratší době
- Očekávání jasného přínosu pro posluchače

2. Čím je ovlivněno působení lektorů v současné době?

Specifické faktory současnosti:

- Vliv dalších zdrojů informací (informace ale ještě nejsou vzděláním)
- Moderní technika pro předkládání poznatků
- Možnosti využití e-learningu

3. Několik poznámek k přípravě lektorů

Co ovlivňuje přípravu lektorů?

- Typ lektorské práce (postavení lektora)
- Obsah přednášené problematiky
- Hloubka předkládání problematiky

Základní skupiny lektorů¹

1. Lektori podnikatelé

- vyvíjí lektorskou činnost jako hlavní či vedlejší zdroj svých příjmů.

2. Lektori zaměstnanci

- jejich pracovní činnost je z větší části orientovaná na výuku a trénink pracovníků ve vzdělávacích institucích, v podnicích i mimo ně.

¹ Mužík, J.: *Situace v přípravě lektorů vzdělávání dospělých v České republice*. NÚOV Praha 2005

Základní skupiny lektorů

3. Manažeři a specialisté

- vzdělávací činnost provádějí jako součást své profesní náplně nebo vedle ní.

4. Lektori – členové či pracovníci organizací v neziskové sféře

- rozvíjejí veřejně prospěšnou činnost na dobrovolnickém principu.

Požadavky na osobnost lektora

- Odborník v oboru s praktickými zkušenostmi
 - Schopný zajímavě a srozumitelně předávat své znalosti jiným
- ⇒ lektor potřebuje vzdělání, nestačí být jen odborníkem v oboru

Kdo by měl připravovat lektory?

- Vysoké školy připravující učitele (je možné využít bakalářský stupeň)
- Instituce zabývající se dalším vzděláváním učitelů
- Velké firmy nebo profesní organizace
- Specializované firmy

Lektora z odborníka udělají odborníci lektoři

4. Stírání rozdílů v přípravě lektorů a učitelů odborných předmětů

Důvody:

- Učitelé odborných předmětů pracují i s dospělými studenty
- Zapojení učitelů odborných předmětů do různých forem lektorské činnosti
- Střední odborné školy by mohly nabízet různé formy celoživotního vzdělávání

5. Závěr

- Příprava učitelů odborných předmětů se do určité míry odlišuje od přípravy lektorů
- Postupně se však obě oblasti přípravy budou pravděpodobně sblížovat
- Zkušenosti z přípravy učitelů odborných předmětů lze využít i pro přípravu lektorů

Děkuji za pozornost

rotport@mup.cz